

Lucas van Eeghen

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galeries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk? Lucas van Eeghen (53, gehuwd, één kind; advocaat ondernemings- en faillissementsrecht in Amsterdam) maakt schilderijen en laat zich ontroeren door het abstracte werk van Mark Rothko.

Jan Pieter Nepveu
journalist

Schilderij 'Oude Schans (1)'

Voor meer schilderijen van Lucas van Eeghen, zie: www.lucasvaneeghen.com.

Zie ook de schilderijen in het artikel 'Parels vissen in lege vijvers' voorin dit nummer.

'... er zit ook een ongrijpbaar mysterie in'

“ Ik ben weggegaan bij Stibbe, erg lang geleden, omdat ik naast mijn werk ook wilde schilderen. In de stageperiode had ik mijn eerste tentoonstelling bij elkaar geschilderd maar parttime advocatuur was nog niet en vogue. Hoewel mijn patroon wilde dat ik bleef, heeft Stibbe het principebesluit genomen dat parttime werken niet kon. Ik ben vertrokken naar Höcker en Kemper, zoals ons kantoor toen heette, en kon aan de slag op basis van drie dagen per week.

Dat ik ooit begonnen was met schilderen, komt voort uit een ongelukkige liefde. Ik was zo ongelukkig dat ik mij gedurende maanden heb opgesloten, niemand zag en alleen maar schilderde.

Ik heb daarna veel gehad aan een bekwame portretist die mijn moeder heeft geportretteerd. Ik mocht met hem mee en hij heeft mij gaandeweg verschrikkelijk veel geleerd. Hij vertelde ook waar ik nog meer over schilderen kon lezen. Er bestaat een bijbel voor schilders (schildertechnieken van Max Deurner – Red.), voor buitenstaanders volstrekt onbegrijpelijk, maar als je eenmaal schildert is zoiets ontzettend leerzaam.

Als ik een schilderij maak, weet ik niet waarom. Dat vind ik belangrijk want als het plaatje al vaststaat, dan wordt het gewoon iets wat je kan en doet. Wil een schilderij werkelijk geslaagd zijn, dan moet er een mysterie inzitten dat je zelf niet hebt kunnen oplossen.

Achteraf kan je altijd een beetje hinein-interpretieren. Je merkt dan sowieso welke mensen op bepaalde schilderijen vallen. In een vroege periode heb ik bijvoorbeeld stations geschilderd. Een daarvan is terecht gekomen bij de zoon van een NSB'er, die vlak na de oorlog als vierjarig jongetje met zijn moeder over stations gedwaald heeft. Een

ander is terecht gekomen bij joodse mensen. Kennelijk hebben mijn stations iets desolaats en hebben ze te maken met de vergankelijkheid van het leven.

Mijn schilderijen ogen soms heel realistisch, maar zijn dat bij nader inzien niet. In de echte realistische kunst is alles uitgewerkt tot op het bot. Maar dat interesseert me geen bal. Mij gaat het om het effect. Ik heb een schilderij gemaakt, Oude Schans, en dat is erg rudimentair. Het ging om de grote kleurvakken die erin zitten, en niet om de precieze plek van dit of dat raampje. Het ging om de ruimtelijke indeling en kleurstelling. Het is voor mij een typisch tussenschilderij geweest. Vlak daarna ben ik abstract gaan schilderen. Oude Schans (2), bijvoorbeeld bestaat uit vlakken en is duidelijk op zijn voorganger geïnspireerd.

Ik kwam in een periode dat ik alles begon kaal te slaan. Dat kwam voort uit de behoefte om zowel de essentie als het niets, die twee dingen komen dicht bij elkaar, te pakken. Ik zeg niet dat me dat gelukt is, maar daar gaat het over. Uiteindelijk bleek het voor mij een opzette te zijn naar expressionistische abstracte kunst. Het was gewoon een zoektocht.

Ik beschouwde muziek als een veel hogere kunstvorm dan de beeldende kunst. Met muziek kan je emoties raken, terwijl geschilderde plaatjes, mooi of niet mooi, vooral het rationele deel van je hoofd aanspreken. Je ogen zitten volgens mij aangesloten op een deel van je hersens dat constant rationeel interpreteert. Dat vond ik een verschrikkelijke beperking en ik had behoefte om te onderzoeken of je via de ogen toch ook de emotionele kant kon aanspreken.

Ik heb toen een groot aantal abstracte

'Het is gebleken dat parttime advocatuur voor mij wonderwel te combineren is met het schilderen, al zijn het twee totaal gescheiden werelden.'

schilderijen gemaakt en kwam recht tegenover het realisme te staan. Abstracte schilderijen leiden tijdens het schilderen een eigen leven. Ze dicteren jou wat je moet doen. En als je daar je ogen niet voor opent, wordt het nooit wat. Als je niet ziet wat de verf doet, wat er tevoorschijn komt, dan ben je bezig bestaande plaatjes te maken in abstracte vorm. Ik ben daar mee opgehouden. Het door schilderijen aanspreken van het emotionele deel in je hoofd in plaats van het rationele, is mij maar tot op zekere hoogte gelukt.

Schilderijen met een emotionele ondergrond bestaan wel. Heel ontroerend vind ik de abstracte schilderijen van Mark Rothko. Het zijn een beetje mystieke schilderijen die je naar binnen zuigen. De Tate Gallery heeft

een speciale Rothko vleugel. Als ik daar ben voel ik mij in een kathedraal met glas-inloodramen en onverwachte nissen. Rothko is zeer goed in staat om bij mij wezenlijke emoties aan te boren die niet plat zijn zoals de zigeunertraan. Het is eigenlijk muziek die je meevoert.

Er is maar weinig realistische kunst die dat bij mij teweeg kan brengen. Een uitzondering is het huwelijk van de Arnolfini's van Van Eyck, waarvoor ik weleens spontaan in tranen ben uitgebarsten. Waarom weet ik niet precies, er zit een ongrijpbaar mysterie in.

Het is gebleken dat parttime advocatuur voor mij wonderwel te combineren is met het schilderen, al zijn het twee totaal gescheiden

werelden die een ander soort concentratie vergen. Om te schilderen heb je veel tijd en rust nodig. Als ik op m'n atelier zit, bellen er af en toe cliënten. Soms is dat nou eenmaal noodzakelijk. Maar alleen al door zo'n telefoongesprekje van vijf of tien minuten ben ik er minstens een uur uit. Als ik een heel grote zaak hebt, valt er niets aan te doen dat ik soms zeven dagen per week met de advocatuur bezig ben. Maar dat vind ik niet erg, dat is de flexibiliteit die ook het schilderen biedt. Op andere momenten kan ik op kantoor weer zeggen: tabeel! ”

Voor meer schilderijen van Lucas van Eeghen, zie: www.lucasvaneeghen.com.